

STAD EN LAND IN TWENTE

VERLEDEN, HEDEN, TOEKOMST

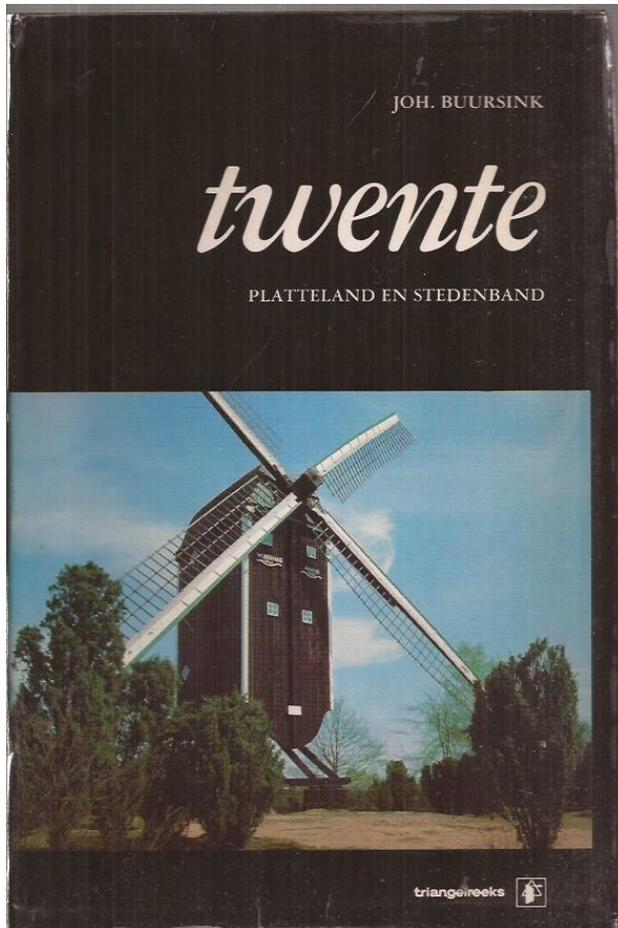
Prof.dr. Gert-Jan Hospers

Vereniging Heemkunde Ambt en Stad Delden

Delden, 19 maart 2024

Twentse troef: stad en land in balans

Hoe krijgen we zicht op Twente?

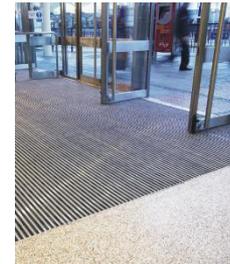
- **Geschiedenis en geografie**
 - elke regio is wat ze is geworden
 - Twente is een 'dikke' regio (streek)
- **Etymologie van 'Twente'**
 - < cives Tuihanti (stam van Tubanten)
 - < tweede gouw (vgl. Drenthe = derde)
- **Invalshoek: vier dimensies**
 - (1) hardware: ruimte en economie
 - (2) software: samenleving en mentaliteit
 - (3) orgware: politiek en bestuur
 - (4) mindware: zelfbeeld en imago

(1) Hardware: ruimte en economie

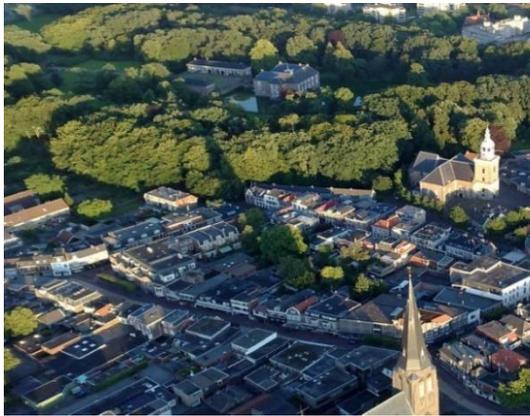

- **Randland: Twente als grensregio**
 - periferie: buiten het nationale centrum
 - belang van infrastructuur en verbindingen
 - grensligging: gemiste kansen in Duitsland?
- **Groene technologische topregio**
 - hightech materialen en chemie maar bijv. ook ict
 - spin-offs, innovatie en ‘verborgen kampioenen’
 - van Demcon en Trioliet tot Thuisbezorgd.nl
- **Maar er is meer dan hightech...**
 - grote mbo-economie, bijv. zorg en bouw
 - hightechsector met schoorsteenfunctie?

Dagje Amsterdam, maar 'East Inside'

(2) Software: samenleving en mentaliteit

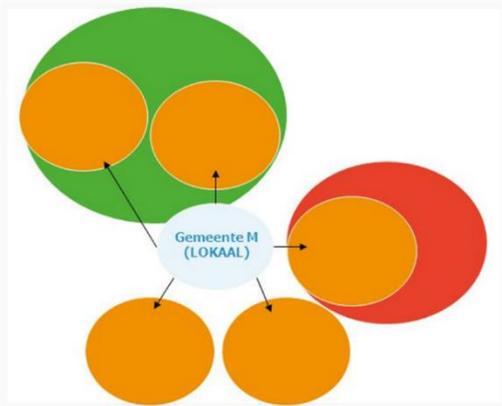

- **Tukkers en ‘hunkertukkers’**
 - 639.000 inwoners, in 2040 7000 meer
 - honkvaste bevolking, maar brain drain
 - local-nieuwkomer, hoog-praktisch opgeleid
- **Typeringen van de volksaard**
 - omzichtig, verlegen, secundair reagerend
 - aarzelend, wantrouwend, achterdochtig
 - het Japan van Nederland: ‘matsimi, matsiku’
- **Mentaliteit t.o.v. andere regio’s**
 - Twente versus Friesland: Tukkers twifelen...
 - Twente in relatie tot Achterhoek en Salland

Twente heeft hoge netwerkdichtheid

(3) Orgware: politiek en bestuur

• Regionaal bestuur in Twente

- sinds 1966 netwerk- en fusiepogingen
- lokale sentimenten en kerktorenpolitiek
- triple helix-samenwerking als hefboom?

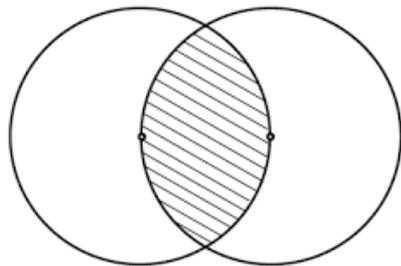
• Bestuurlijke discussie blijvend

- bijv. Twentestad-voorstel Gerritsen eind 2023
- leren van lichte samenwerking rond Zwolle?
- regiodynamica: spelen met schaalniveaus

• Toekomst: stad-landverbindingen?

- opgaven rond energie, gezondheid en voeding
- kansen voor thematische gelegenheidscoalities

Op zoek naar stad-landverbindingen

- **Wat kan het land de stad bieden?**
 - ruimte: wonen, economie en vrije tijd
 - voedsel, water en (duurzame) energie
 - zorg: gezonde omgeving voor revalidatie
- **Wat kan de stad het land bieden?**
 - werk: er is nu al veel pendelverkeer
 - markt: afzet voor (streek)producten
 - kennis: onderwijs, leren en innovatie
- **Waar liggen dwarsverbanden?**
 - vrijetijdseconomie en voluntarisme
 - eco-engineering: natuur + technologie
 - voedsel-, water- en energiekringloop

(4) Mindware: zelfbeeld en imago

- **Zelfbeeld: Proud to be a Tukker**
 - ‘noaberschap’, FC Twente en Grolsch
 - UT (nog vaak TH): onbekend, maar bemind
 - hoe goed kennen Tukkers hun regio eigenlijk?
 - dagelijks leven: subregio’s binnen Twente
- **Imago: ‘ver weg, daar bij de grens’**
 - onderschatting omvang en aard van de regio
 - Herman Finkers, Ilse de Lange, Grolsch en Johma
 - landschap, cultuur, UT en sportevenementen
 - belang van toerisme: kennismaking met regio
- **Twente: trots, trend en traditie!**